

Norsk Landbruksrådgiving

NOTAT befaring hagemark på Kirkestedet i Gildeskål 2. mars 2022

Etter anmodning fra Iren Førde, virksomhetsleder i plan og byggesak i Gildeskål kommune, fikk vi gjennomført en tidlig befaring på kirkestedet hvor det er laget skjøttselsplan for hagemark.

Tilstede: Iren Førde, Elisabeth Dreyer, Bjørg Midthun, Jan-Ivar Midthun og Anne Marit Isachsen

Tema: Sikre at tiltak beskrevet i skjøttselsplanen forstås korrekt av både grunneiere og Midthus småfe v/Bjørg og Jan Ivar Midthun som har leieavtale med grunneierne. De skal gjennomføre skjøtsel og forstå beiting av arealet som også omfatter HAGEMARK.

Det ble valgt en tidlig befaringsdato for at det kunne være mulig å gjøre strakstiltak på frossen mark for å hindre kjørespor av firehjuling med beitepusser. Avtalen var at beitepusseren kunne demonstreres for at vi kunne se effekten av pussingen - og vurdere om denne var skånsom nok i hagemarka. Det lot seg dessverre ikke gjennomføre.

I skjøttselsplanen står det følgende som var spesielt ønsket oppklart:

«Å bruke lukket beitepusser i hagemarka må i tilfelle kun være for å slå ned partier med sølvbunke og noe mjøddurt i sør mot det fulldyrka arealet. Det bør gjøres på vinteren når marka er frossen og insektene er i vintermodus.»

«Tynning av skogen i hagemarka må gjøres nennsomt slik at det ikke tilføres ekstra næring eller oppstår sår i terrenget ved hogst.»

På markvandringen 2. mars konsentrerte vi oss om å se på arealet som er mest synlige fra kirkestedet og som det er enklest å starte med i år. Det er ikke søkt om midler fra Statsforvalteren til skjøtsel av hagemarka, men det bør gjøres fra sesongen 2023 da det er mye skog som bør tas ut for å hindre gjengroing.

Vi ble enige om følgende på møtet etter vandringen:

1. Elisabeth Dreyer merker trærne som skal felles i år. Hun avtaler direkte med Midthuns om dette.
2. Anne Marit Isachsen avtaler med Midthuns om hvilke areal som skal beitepusses (skånsomt) nå tidlig på våren. Arealet er tegnet inn på kart – hvor små-bjørkekrattet dominerer.
3. Dersom vi får bevilget midler fra Statsforvalteren til markdager trua naturtyper, vil Anne Marit følge opp med en markvandring til sommeren. Det er aktuelt å se på effekten av de tiltakene som er gjennomført i hagemarka og kvaliteten i dette kulturlandskapet. Tilstøtende verneområder rundt Inndyr (dersom tillatelse) ønskes også innlemmet i en slik markdag.

KART over arealet hvor det skal beitepusses i 2022

Arealet innenfor de røde strekene på hhv 2,08 og 1,53 dekar beitepusses tidlig vår/på frossen mark i 2022. Dette må garantert gjentas seinere år, men sjansen for at sauene vil beite bedre i dette området vil medføre mindre gjenvækst av krattet.

Bilder fra befaringen 2. mars 2022:

Bildet viser deltakerne som står inne på arealet klassifisert som hagemark. Småkrattet skal beitepusses når marka tåler det uten at det blir kjørespor. Gjøres dette på frossen mark vil det være skånsomt for graset da det er et svært tynt lag jordlag på berg. Det er også viktig å gjennomføre beitepussing på en tid av året hvor det ikke er insekter som kan skades.

Dette arealet trenger en skånsom beitepuss, bak sees kirkestedet med fjøs og våningshus

Oversikt over arealet som skal beitepusses, ytterkant av hagemarka.

Hagenøkleblom (i nedre høyre hjørne). Her var det også funnet en del søppel og jernskrap som var planlagt å rydde opp raskt. Viktig å kjøre traktor og henger kun til ytterkant av hagemarka for å unngå kjørespor.

Dette arealet skal også beitepusses, men også her er jordskjiktet svært tynt slik at det lett oppstår kjørespor dersom marka ikke er frossen.

Eieren begynner å sette sitt preg i bunnvegetasjonen. Midthuns sier villsauen som skal beite her vil ha denne planten på menyen. Dette følges opp, for det er svært lett å rive denne opp når den er så liten som dette.

En del fine bjørketrær, men her må det tynnes.

Ospa har vokst seg svært stor spesielt i nord. Denne må forsiktig tynnes over flere år, her er ringbarking et godt tiltak å starte med.

Litt lenger inn i hagemarka ligger det et ganske tett felt med or. Dette arealet må gjøres tiltak på seinere før det utvides for mye.